

Natuurtoets aanleg 150kV kabelverbinding Vijfhuizen en Waarderpolder

Natuurtoets aanleg 150kV kabelverbinding Vijfhuizen en Waarderpolder

dossier : BC5303
registratienummer : BL-RD20130129
versie : Definitief
classificatie : Klant vertrouwelijk

Reddyn B.V.

juli 2013

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding en doel	3
1.2	Werkwijze	3
1.3	Leeswijzer	4
2	NATUURWETGEVING	5
3	PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	8
3.1	Gebiedsbeschrijving	8
3.2	Werkzaamheden	9
4	NATUURWAARDEN EN EFFECTBEOORDELING	11
4.1	Bronnen	11
4.2	Flora- en faunawet	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vogels	13
4.2.3	Grondgebonden zoogdieren	14
4.2.4	Vleermuizen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	16
4.2.6	Vissen	17
4.2.7	Vlinders en Libellen	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
6	LITERATUUR	20
7	COLOFON	21

BIJLAGEN

1	Groeiplaats rietorchis
---	------------------------

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Reddyn B.V. (hierna Alliander) is voornemens een nieuwe 150 kV kabelverbinding tussen transformatorstation Vijfhuizen en transformatorstation Waalderpolder bij Haarlem aan te leggen. Het nieuwe tracé wordt deels in open ontgraving en deels door middel van gestuurde boring gerealiseerd. Alvorens tot de aanleg van de kabelverbinding kan worden overgegaan, dienen de eventueel aanwezige natuurwaarden onderzocht te worden. Alliander heeft Royal HaskoningDHV verzocht een natuurtoets voor het studiegebied uit te voeren om de aanwezige natuurwaarden in kaart te brengen. Uit een reeds uitgevoerde ecologische bureaustudie en informatie verkregen van het recreatieschap Noord-Holland is naar voren gekomen dat langs het geplande kabeltracé mogelijk de beschermde rietorchis voorkomt.

Het doel van onderzoek is:

- Het vaststellen of, en evt. waar de rietorchis en/of andere beschermde soorten voorkomen op het deel van het tracé dat is gelegen in de gemeente Haarlem;
- Het bepalen van de noodzaak tot aanvullend onderzoek en het doen van aanbevelingen over de te doorlopen procedures en vervolgstappen.

Alliander heeft gevraagd om enkel in te gaan op de Flora- en faunawet. Er wordt om deze reden niet ingegaan op de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur of de Natuurbeschermingswet 1998.

1.2 Werkwijze

In dit project worden de volgende stappen onderscheiden:

Stap 1	Inventarisatie huidige situatie, beschikbare gegevens en geplande werkzaamheden
Stap 2	Bepalen potentieel aanwezige (beschermde) natuurwaarden en verstoringsfactoren
Stap 3	Beoordeling effecten en toetsing aan juridisch kader
Stap 4	Opstellen advies, aanbevelingen en vervolgstappen

Stap 1: Inventarisatie huidige situatie, beschikbare gegevens en beoogde ontwikkeling

In stap 1 worden beschikbare verspreidingsgegevens verzameld. Er wordt een algemene omschrijving van de huidige situatie van het plangebied en een beschrijving van de beoogde ontwikkelingen in het plangebied gegeven.

Stap 2: Bepalen potentieel aanwezige natuurwaarden

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens, het veldbezoek (d.d. 25-6-2013) en literatuuronderzoek is gekeken welke (beschermde) natuurwaarden voor kunnen komen en welk habitat aanwezig is in het plangebied.

Stap 3: Beoordeling effecten en toetsing aan juridisch kader

In stap 2 is bepaald welke beschermde natuurwaarden verwacht worden of kunnen worden uitgesloten. Op basis hiervan wordt bij stap 3 een beschrijving gemaakt van de effecten die de beoogde werkzaamheden op de (beschermde) natuurwaarden kunnen hebben.

Stap 4: Voorstel vervolgstappen

Als op basis van de beschikbare bronnen en de bevindingen uit het veldbezoek negatieve effecten niet uit zijn te sluiten dan kan het noodzakelijk zijn nader onderzoek uit te voeren het voorkomen van strikt beschermde soorten en/of er een ontheffing aangevraagd dient te worden. Daarnaast kunnen er aanbevelingen worden gegeven ten behoeve van mitigerende maatregelen die de effecten op de beschermde soorten kunnen verminderen danwel voorkomen zodat er geen noodzaak is om ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 3 worden eerst de werkzaamheden en een gebiedsbeschrijving beschreven. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke (beschermde) soorten in het gebied voorkomen of mogelijk voorkomen, wat de te verwachten effecten zijn en welke mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om deze effecten te beperken, dan wel of aanvullend ecologisch onderzoek wordt aanbevolen. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

2 NATUURWETGEVING

Flora- en faunawet

In het plangebied kunnen plant- en diersoorten voorkomen die beschermd zijn middels de Flora- en faunawet (Ffwet). De aanleg van de 150 kV kabelverbinding kan (al of niet tijdelijke) effecten hebben op deze soorten. Als gevolg daarvan kunnen de werkzaamheden leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet. Mogelijk zijn maatregelen nodig en/of is een ontheffing nodig om het project te kunnen uitvoeren. Dit onderzoek, een quickscan met één veldbezoek, is niet zo volledig dat dit kan worden gebruikt voor een ontheffingsaanvraag.

De geest van de Flora- en faunawet betreft het beschermen van alle individuen en populaties van inheemse plant- en diersoorten tegen schade door menselijk handelen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen streng (Tabel 2- en 3-soorten, soorten van de Habitatrichtlijn en vogels) en minder streng (Tabel 1-soorten) beschermde soorten (zie ook tabel 2-1). Uitgangspunt is dat verzamelen, verstoren, doden of vernietigen van beschermde soorten planten en/of dieren of verstoring van het leefgebied (habitat) niet is toegestaan. Dit is vastgelegd in de zogenaamde verbodsbepalingen in artikel 8 tot en met artikel 12 van de Flora- en faunawet. Indien onvermijdelijk, kan onder voorwaarden een ontheffing worden verleend door het ministerie van EZ, indien de initiatiefnemer aantoont zorgvuldig te werk te gaan, effecten zo veel mogelijk voorkomt en resteffecten compenseert.

Voor de realisatie van de 150 kV kabelverbinding zijn de volgende punten uit de Ffwet het belangrijkste:

- de aanleg van de 150 kV kabelverbinding is aan te merken als een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Daarom geldt bij voor deze werkzaamheden een vrijstelling voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van Tabel 1-soorten (hiervoor geldt wel altijd de zorgplicht (art. 2 Ffwet).
- voor streng beschermde soorten (Tabel 2- en 3-soorten, soorten van de Habitatrichtlijn en vogels) geldt dat voorkomen moet worden dat de Ffwet wordt overtreden en dat slechts onder voorwaarden ontheffing kan worden verkregen voor het overtreden van de verbodsbepaling.
- nesten van een beperkte groep vogels zijn jaarrond beschermd. Het verwijderen van dit soort nesten is in principe niet toegestaan.
- broedende vogels en hun nesten mogen niet verstoord of beschadigd worden.

Tabel 2-1: Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen van beschermde soorten

Categorie soorten	Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen
Tabel 1: Algemene beschermde soorten	Algehele vrijstelling van toepassing in het geval van bepaalde vormen van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
Tabel 2: Overige beschermde soorten	Vrijstelling met gedragscode of ontheffing met lichte toets – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van (de betreffende populatie van) de soort; – De activiteit moet een redelijk doel dienen.
Tabel 3: Strikt beschermde soorten	Ontheffing met uitgebreide toets – Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; – Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang: dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; de bescherming van flora en fauna en de openbare veiligheid
Vogels	In augustus 2009 is de Flora- en faunawet op enkele aspecten aangepast. Vanwege de bepalingen in de Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de nationale regelgeving, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Er is geen vrijstelling of ontheffing mogelijk voor het verstoren van broedende vogels, of verstoren of vernietigen van nesten, eieren of jongen. Mogelijke negatieve effecten op een broedgeval moeten dus altijd worden voorkomen. Dit kan worden gerealiseerd door 'buiten het broedseizoen' de werkzaamheden aan te vangen, of te voorkomen dat een vogel begint te broeden in een plangebied. Voor het verstoren van vaste, jaarrond gebruikte broedplaatsen van vogels (roofvogelnesten, spechtenholten e.d.) buiten het broedseizoen dient een ontheffing te worden aangevraagd. Hiervoor dient een uitgebreide toets doorlopen te worden (zie tabel 3-soorten). Voor de jaarrond beschermde nesten zijn vier categorieën in het leven geroepen waarvoor de verbodsbepaling van artikel 11 het <i>gehele</i> jaar geldt: 1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil) 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus). 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke)

	voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil¹ en slechtvalk). 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil) 5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om in de nabijheid een nieuw nest te bouwen (oeverwaluw, kokmeeuw).
--	---

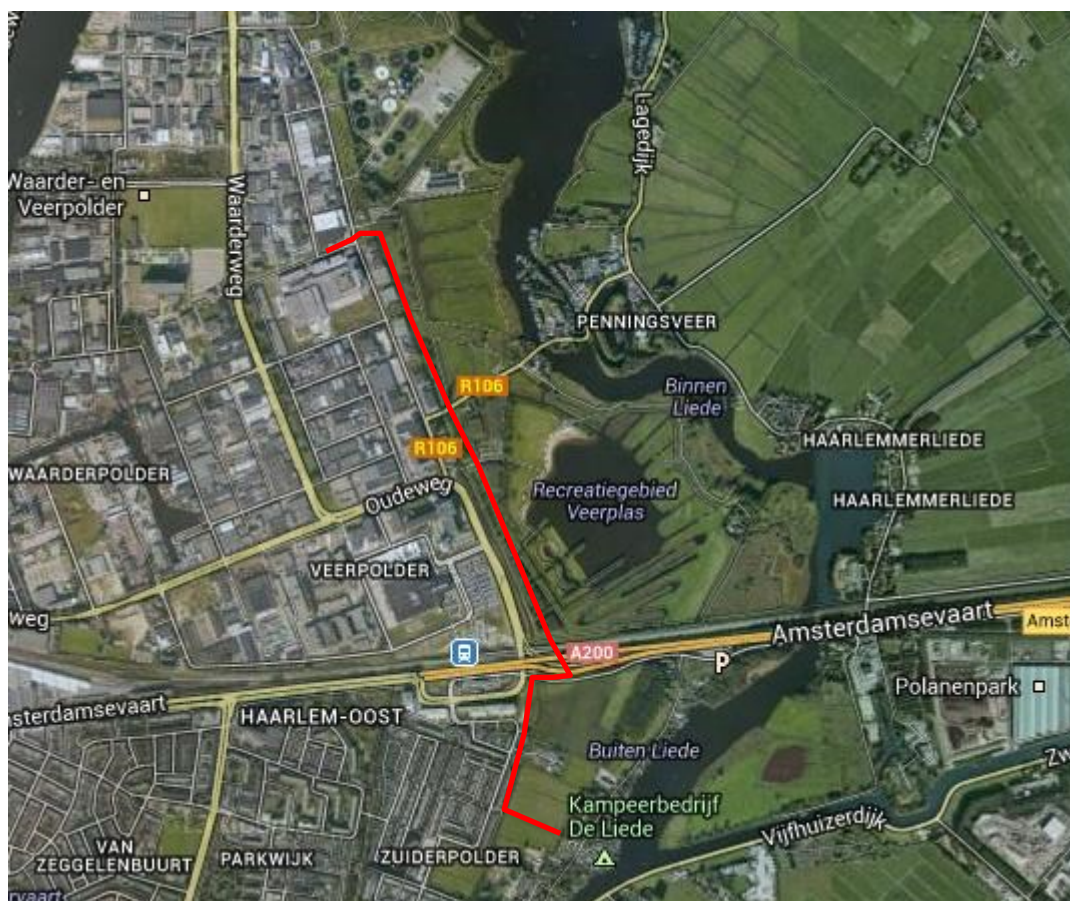
¹ Er hoeft niet noodzakelijkerwijs op exact dezelfde locatie te worden genesteld, maar wel in de directe omgeving daarvan (bijvoorbeeld kerkuil).

3 PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk wordt een omschrijving gegeven van het plangebied en de directe omgeving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie die is opgedaan tijdens het veldbezoek. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de werkzaamheden die worden uitgevoerd om tot de aanleg van de 150 kV kabelverbinding over te kunnen overgaan. Hierbij wordt ingegaan op de type werkzaamheden en het tijdstip.

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van Haarlem, gemeente Haarlem, provincie Noord-Holland. Het tracé ligt net buiten de bebouwde kom. Het tracé is grotendeels gepland in de bermen van een fiets- en wandelpad. In Figuur 3-1 is het plangebied aangegeven. Binnen het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig. Ook staan er een aantal jonge berken en elzen. Verder bestaat het plangebied voornamelijk uit verruigde grasbermen, groenstroken en graslanden.

Figuur 3-1 Beoogde tracé (rood weergegeven) aan de noordoostzijde van Haarlem.

In onderstaande afbeeldingen wordt een impressie van het plangebied gegeven.

Figuur 3-2 Impressie van het plangebied: Van linksboven naar rechtsonder: Watergang ter hoogte van de Amnesty Internationalweg en daarna drie maal het Bliekpad met naastgelegen watergang (Foto's: RHDHV, 2013).

3.2 Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit de aanleg van een 150 kV kabelverbinding tussen transformatorstation Vijfhuizen en transformatorstation Waarderpolder. Binnen deze rapportage wordt enkel gekeken naar het deel van het tracé dat is gelegen in de gemeente Haarlem. De aanleg vindt plaats eind 2014. Het nieuw aan te leggen tracé wordt deels in open ontgraving en deels door middel van gestuurde boringen gerealiseerd. Voor de aanleg van de kabelverbinding is ook een werkstrook noodzakelijk. Alliander heeft aangegeven dat er binnen deze rapportage moet worden uitgegaan van een werkstrook met een breedte van 15 meter aan weerszijden van het tracé.

Met de werkzaamheden is geen sprake van het doorkruizen van watergangen in open ontgraving. Indien een watergang het tracé kruist, vindt aanleg plaats door middel van onderboring.

4 NATUURWAARDEN EN EFFECTBEOORDELING

In dit hoofdstuk wordt een omschrijving gegeven van de verwachte en feitelijk aanwezige (beschermde) natuurwaarden in het plangebied en de omgeving. Op basis van de eerder omschreven werkzaamheden en verwachte verstoringfactoren zal daarna een oriënterende effectbeoordeling worden uitgevoerd.

4.1 Bronnen

De potentiële aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald op basis van een veldbezoek ten tijde van de bloeiperiode van de rietorchis (voor sommige diersoorten betreft het daarmee een veldbezoek in een niet-optimale periode) en een bureauonderzoek. Bij het veldbezoek is onderzocht voor welke beschermde soorten het plangebied en de omgeving geschikt is. Hierbij is waar mogelijk gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid en sporen van beschermde soorten.

Het plangebied is op 25 juni 2013 onderzocht door een ecooloog van Royal HaskoningDHV. Hierbij is het beoogde tracé afgelopen en is met name gelet op de mogelijke aanwezigheid van de rietorchis. Op basis van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van het gebied voor overige beschermde soorten.

Naast het veldbezoek is er ook een bureauonderzoek uitgevoerd. Het bureauonderzoek bestaat uit een check van de waarnemingen in en om het plangebied zoals getoond op de website Waarneming.nl. Daarnaast is gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van de landelijke atlanten/verspreidingskaarten voor vlinders, libellen, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen. De te verwachten effecten zijn bepaald op basis van de aanwezige en te verwachten soorten, ecologische expertise en kennis van de ingreep en de bijbehorende uitvoeringswijze.

4.2 Flora- en faunawet

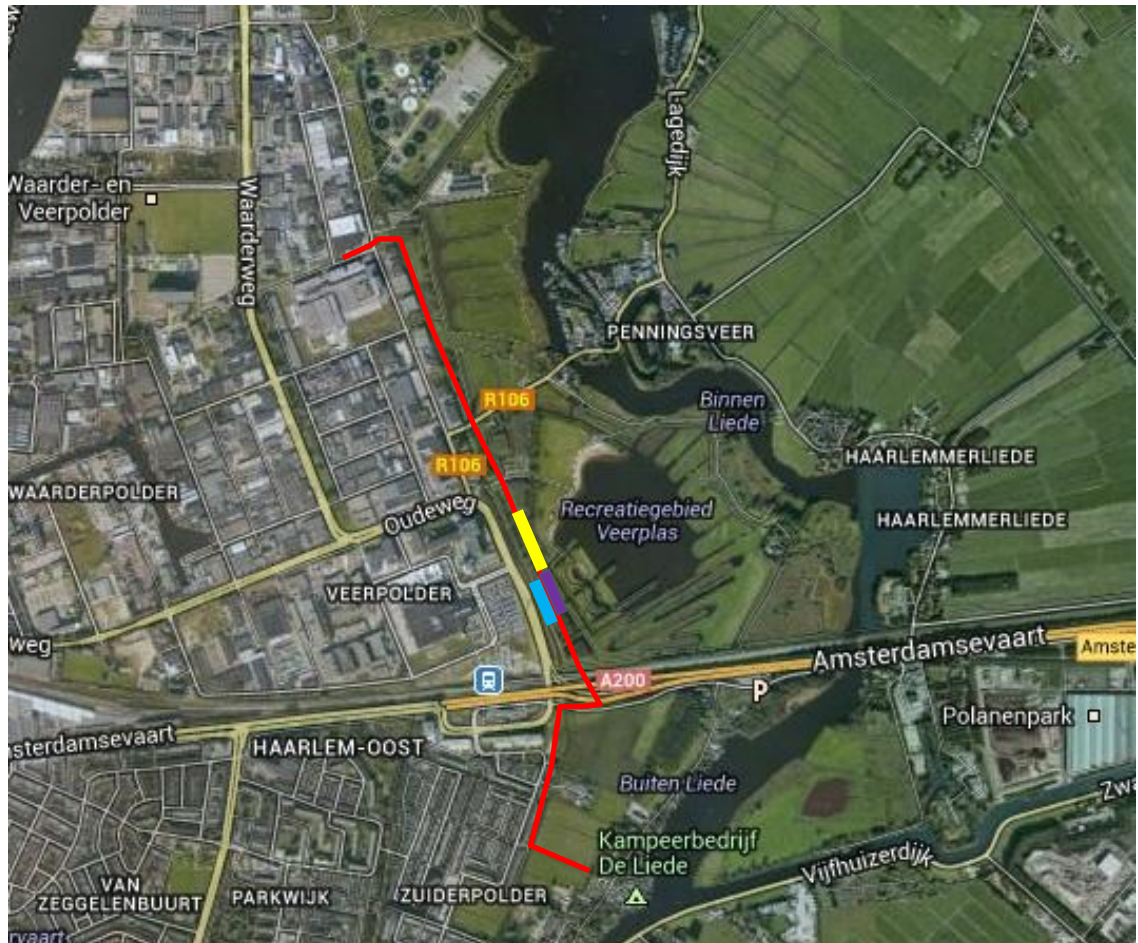
4.2.1 Flora

Voorkomen

Het plangebied bestaat uit, soms verruigde, bermen en enkele graslanden. Ten tijde van het veldbezoek van 25 juni 2013 bleek een groot deel van deze bermen recentelijk gemaaid. Er is relatief weinig variatie in flora aanwezig (zie Figuur 4-3). In de groenstroken komen ondermeer soorten voor als grote brandnetel, zilverschoon, smalle weegbree, brede weegbree, madeliefje, riet, kropaar, kruipende boterbloem en witbol. Daarnaast komen er enkele struiken en bomen voor als hazelaar en berk. Naast deze algemene soorten is ook de rietorchis (tabel 2) aangetroffen. In totaal zijn er ca. 75 exemplaren aangetroffen, verspreid over een groot deel van het tracé. De groeiplaats van de rietorchissen is weergegeven in Figuur 4-1. De eerste, paars weergegeven groeiplaats ligt ten oosten van het Blikpad, hier zijn ca. 40 exemplaren aangetroffen. De tweede, blauw weergegeven groeiplaats ligt ten westen van het Blikpad, op dezelfde hoogte als de paars weergegeven groeiplaats. Hier zijn ca. 10 exemplaren aangetroffen. De geel weergegeven groeiplaats ligt ook ten oosten van het Blikpad en wordt van de eerste groeiplaats gescheiden door een opgaande structuur van jonge berken. Hier zijn 26 exemplaren aangetroffen. In bijlage 1 is een grotere overzichtskaart opgenomen waarin de groeiplaatsen staan aangegeven. Overige strikt beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen.

Effectbeoordeling

Uit de reeds uitgevoerde bureaustudie en de aangeleverde informatie van het recreatieschap Noord-Holland is naar voren gekomen dat langs het geplande kabeltracé mogelijk de rietorchis voorkomt. Tijdens het veldbezoek is deze soort ook veelvuldig waargenomen. Ter plaatse van de drie groeiplaatsen is een open ontgraving met werkstrook voorzien. Met de voorgenomen werkzaamheden wordt de groeiplaats van deze soort vernietigd.

Figuur 4-1: Kaart van het plangebied met daarin aangegeven de groeiplaatsen van de orchideeën (in geel paars en blauw). Bron: Google maps, bewerking: RHDHV.

Advies en aanbeveling

Met de aanleg van de 150 kV kabelverbinding wordt de groeiplaats van ca. 75 rietorchissen vernietigd. Vernietiging van de groeiplaats van rietorchis is een overtreding van de Flora- en faunawet. Overtreding van de Flora- en faunawet kan worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen en een aangepaste werkwijze. Onderstaand worden drie alternatieve maatregelen gegeven:

- Door ter hoogte van de groeiplaatsen van de rietorchissen de kabel middels een gestuurde boring aan te leggen, wordt vernietiging van de groeiplaats van rietorchissen voorkomen. Er vindt dan geen verstoring van de bovenste bodemlaag plaats.
- De planten worden tijdens het bloeiseizoen (mei-juni) van 2014 opgespoord door een ter zake kundige. Daarbij worden alle groeiplaatsen gemarkeerd. Voor de start van de werkzaamheden worden de planten door de ter zake kundige uitgestoken en direct verplaatst naar een vergelijkbare standplaats buiten het werkterrein. Omdat orchideeën afhankelijk zijn van wortelschimmels moet bij het verplaatsen voldoende grond worden meegenomen.
- De planten worden tijdens het bloeiseizoen (mei-juni) van 2014 opgespoord door een ter zake kundige. Daarbij worden alle groeiplaatsen gemarkeerd. Voor de start van de werkzaamheden worden de planten door de ter zake kundige uitgestoken. De uitgestoken plaggen worden vervolgens in depot geplaatst. Na afronding van de werkzaamheden kunnen de plaggen teruggeplaatst worden in het plangebied. Omdat orchideeën afhankelijk zijn van wortelschimmels moet bij het verplaatsen voldoende grond worden meegenomen. Omdat de planten hierbij voor langere periode uit hun leefomgeving worden voltrekken, is in dit geval een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Figuur 4-1 Drie van de aangetroffen rietorchissen in de groenstroken (Foto's: RHDHV, 2013).

4.2.2 Vogels

Voorkomen

Het plangebied is gelegen net buiten de bebouwde kom van Haarlem. Ten oosten van het plangebied ligt een weidevogelgebied, dit is echter gelegen op een afstand van circa 700 meter. Binnen het plangebied zijn een aantal jonge bomen en struiken aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn merel, houtduif, roodborst, koolmees, kauw, wilde eend en visdief waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid maken ook andere soorten gebruik van het plangebied.

De bomen in het plangebied zijn nauwkeurig geïnspecteerd op het voorkomen van holten. Deze zijn niet aangetroffen. Gezien de geringe omvang van de bomen wordt het voorkomen van geschikte holten op voorhand uitgesloten. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van hollenbroeders op voorhand uit te sluiten. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig waardoor nesten van soorten als de huismus en gierzwaluw zijn uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen horsten en nesten van overige jaarrond beschermde soorten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde soorten is op voorhand uit te sluiten. Wel kunnen de bomen en graslanden in het plangebied in de broedperiode nesten bevatten van algemene vogelsoorten. Ook de bomen direct grenzend aan het plangebied, kunnen nesten bevatten.

Effectbeoordeling

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Wel broeden er algemene soorten in groenstroken en weilanden. Voor de meeste soorten loopt het broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Broedseizoen bij de Flora- en faunawet

Bij de Flora- en faunawet geldt: als er geen broedgeval is, is er ook geen broedseizoen. Is er wel een broedgeval, dan is het broedseizoen. Sommige algemeen voorkomende vogels kunnen meerdere keren per jaar broeden, zoals de merel en de houtduif die tot in het najaar broedsels kunnen hebben.

De werkzaamheden staan gepland voor eind 2014. Hiermee is geen sprake van verstoring tijdens de broedperiode, waardoor negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten.

Advies en Aanbevelingen

De werkzaamheden staan gepland voor eind 2014, na het broedseizoen voor vogels. Mochten de werkzaamheden uitlopen of verplaatst worden zodat er ook tijdens het broedseizoen gewerkt wordt, dan geldt het volgende: Bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen kunnen broedende vogels worden verstoord of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zouden kunnen verstoren. Om deze reden dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het broedseizoen, dus buiten de periode van medio maart tot medio juli.

4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen

Binnen het plangebied zijn ruigtes met struiken en jonge bomen aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtigen, (spits)muizen, egel en konijn niet volledig uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Volgens de website www.waarneming.nl en de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (1992) komen er in de omgeving van het plangebied eekhoorn (tabel 2) in het kader van de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek is de eekhoorn zelf echter niet waargenomen. Ook zijn er geen nesten van de eekhoorn waargenomen. Het plangebied lijkt ook niet geschikt voor de eekhoorn, gezien het ontbreken van grote voedselbomen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn is daarmee uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Er zijn geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen tijdens het veldbezoek en deze worden ook niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten. Nader onderzoek naar beschermde grondgebonden zoogdieren is niet noodzakelijk.

4.2.4 VleermuizenVoorkomen

Op basis van de Atlas van Vleermuizen in Nederland (1997) en andere beschikbare verspreidingsgegevens (www.waarneming.nl) is gebleken dat er in de omgeving verschillende vleermuissoorten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen vleermuizen waargenomen, het tijdstip was hiervoor ook niet geschikt.

Alle vleermuizen zijn beschermd op basis van bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet. In Tabel 4-1 is een overzicht gegeven van de mogelijk voorkomende vleermuizen in de omgeving van het plangebied. De vleermuizen verblijven 's zomers in een zomerverblijfplaats of kraamkolonie, 's winters zoeken ze een winterverblijfplaats op. Holten in bomen zijn zeer geschikt als zomerverblijfplaats, veel soorten maken hier gebruik van. Ook verblijven sommige soorten in kieren en spleten in gebouwen.

Tabel 4-1: Biotoop vereisten beschermde (Tabel 3) vleermuizen (bron: Limpens e.a., 1997).

Soort	Tabel	Foerageergebied	Rust- verblijfplaats en
Watervleermuis	3	boven water, zoals beken, plassen en kanalen	boomholten en gebouwen
Gewone grootoorvleermuis	3	bosrijke omgeving, plantsoenen, langs bosranden en boven boomkromen	boomholten en gebouwen
Gewone dwergvleermuis	3	in de beschutting van opgaande elementen: in bebouwing in tuinen en bij straatlantaarns, bij wateren, in bossen en langs de bosrand en in en langs lanen, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen	gebouwen
Ruige dwergvleermuis	3	open bosgedeelten, bomenlanen, houtwallen	(dode) bomen en gebouwen
Rosse vleermuis	3	open wateren, moeras en weilanden, parkeerterreinen en verkeerspleinen en lanen en straten	bomen
Laatvlieger	3	open en half open landschappen, langs straatlantaarns en stadsranden	gebouwen
Meervleermuis	3	boven brede watergangen	gebouwen

Effectbeoordeling

Indien er werkzaamheden plaatsvinden in de avond en nacht in de periode dat vleermuizen actief zijn, kan er verstoring van vleermuizen optreden. Vleermuizen zijn grofweg actief tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode van maart tot en met oktober. Globaal genomen zijn vleermuizen van eind oktober tot en met begin maart in winterrust. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen en bomen met holten aanwezig. Mogelijk vervult het plangebied wel een rol voor foeragerende vleermuizen. Daarnaast maken vleermuizen mogelijk gebruik van de groenstroken als vaste vliegroute. Hoewel de werkzaamheden staan gepland voor eind 2014, is het niet uitgesloten dat de werkzaamheden overlappen met het seizoen waarin vleermuizen actief zijn (grofweg begin maart tot eind oktober). Daarmee kan er sprake zijn van verstoring van vleermuizen indien er in de avonduren en met behulp van verlichting wordt gewerkt.

Advies en Aanbevelingen

Om negatieve effecten op eventueel aanwezige vleermuizen te voorkomen wordt aanbevolen om in de periode maart t/m oktober niet tussen zonsondergang en zonsopkomst te werken. Mocht dat niet vermeden kunnen worden, dan kan bij werkzaamheden gedurende de avond en nacht de uitstraling van kunstmatige lichtbronnen beperkt worden door te werken met naar beneden gerichte armaturen op korte palen en door zacht amberkleurige verlichting te gebruiken, zodat eventuele aanwezige vleermuizen zo min mogelijk worden verstoord als gevolg van deze kunstmatige lichtbronnen.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Voorkomen

Uit de beschikbare verspreidingsgegevens van RAVON op kilometerhok niveau blijkt dat er in het plangebied en de directe omgeving enkele middel tot zwaar beschermde amfibieën en reptielen kunnen voorkomen. In Tabel 4-2 staat een overzicht van de beschermde amfibieën die in het plangebied of de directe omgeving zijn waargenomen. Mogelijk maken algemeen voorkomende amfibieën gebruik van de watergangen in het plangebied en overwinteren ze onder de struwelen binnen het plangebied. Dit lijkt echter onwaarschijnlijk. Amfibieën maken gebruik van overwinteringsbiotopen nabij voortplantingswateren. De watergangen binnen het plangebied bevatten vis, waardoor deze ongeschikt lijken om te fungeren als voortplantingsbiotoop voor amfibieën.

Tabel 4-2: Biotoop vereisten beschermde (tabel 2 – 3) amfibieën en reptielen (bron; www.ravon.nl).

Soort	Tabel	Biotoop
Alpenwatersalamander	2	Beboste gebieden, kleinschalig landschap
Vroedmeesterpad	3	Stenige ondergrond, pionierswateren
Rugstreepad	3	Zanderige, vergraafbare bodems
Zandhagedis	3	Heide- en zandterreinen
Hazelworm	3	Structuurrijke terreinen

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden en kleinschalige landschappen. De soort is niet kieskeurig wanneer het zijn voortplantingsbiotoop betreft. Hij is in allerlei typen wateren te vinden, zolang het maar niet snelstromend of rijk aan vis is. Gezien de stedelijke omgeving van het plangebied en de aanwezigheid van vis in de watergangen is het voorkomen van de alpenwatersalamander niet waarschijnlijk. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander in het plangebied wordt dan ook uitgesloten.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de uiterwaarden van rivieren, opgespoten terreinen en akkers. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van (tijdelijke) ondiepe wateren als poeltjes en plassen die vrij snel opwarmen. Ook ondiepe sloten fungeren als voortplantingswater. De watergangen in het plangebied zijn relatief diep, waardoor ze niet geschikt lijken om te dienen als voortplantingswater voor de rugstreeppad. Daarnaast ontbreken zandige terreinen in het plangebied. Naar alle waarschijnlijkheid komen de dieren wel voor in de duinen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en in nabijgelegen (bollen)akkers.

Vroedmeesterpad

De soort komt van nature alleen voor in Zuid-Limburg. De vroedmeesterpad wordt aangetroffen op ruderaal plaatsen (groeven, oude bebouwing en kerkhoven) en wordt gezien als een cultuurvolger. Een stenige structuur van de bodem is de belangrijkste bepalende factor voor verspreiding. Hij plant zich voort in typische pionierswateren in groeven, betonnen drinkbakken en diepe koude bronpoelen langs hellingbossen. Gezien het ontbreken van stenige bodems en dergelijke pionierswateren wordt de soort niet verwacht binnen het plangebied. Het voorkomen van de vroedmeesterpad binnen het plangebied is daarmee uit te sluiten.

Zandhagedis en hazelworm

Uit de verspreidingsgegevens van het RAVON (www.ravon.nl) blijkt dat de hazelworm en zandhagedis in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Waarnemingen van deze soorten hebben waarschijnlijk betrekking op het nabijgelegen natuurgebied Kennemerland-Zuid. Hoewel de hazelworm voorkomt in weg- en spoorbermen, betreft dit geen stedelijk gebied. De zandhagedis komt veelal voor op heide- en zandterreinen, welke niet aanwezig zijn binnen het plangebied. Beide soorten zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek en worden dan ook niet verwacht. De aanwezigheid van beide soorten wordt uitgesloten.

Effectbeoordeling

Gezien de afwezigheid van strikt beschermde reptielen en amfibieën in het plangebied zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op uit te sluiten.

4.2.6 Vissen

Er vinden geen ingrepen in watergangen plaats. Hierdoor zijn mogelijke effecten op strikt beschermde vissoorten op voorhand uit te sluiten.

4.2.7 Vlinders en Libellen

Er vinden geen ingrepen in watergangen plaats. Hierdoor zijn mogelijke effecten op voortplantingswateren van strikt beschermde libellen op voorhand uit te sluiten. De werkzaamheden vinden plaats buiten het actieve seizoen van vlinders en libellen, te weten eind 2014. Om deze reden worden negatieve effecten op vlinders en libellen niet verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroepen kan worden uitgesloten.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In het plangebied aan de rand van de bebouwde kom van Haarlem is men voornemens een 150 kV kabelverbinding aan te leggen. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet en – regelgeving in beeld te zijn gebracht.

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de staat van instandhouding negatief wordt beïnvloed.

De meeste van de in het plangebied voorkomende beschermde soorten vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Ten aanzien van de flora- en faunawet vallen de voorgenomen werkzaamheden onder “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting” en er geldt een vrijstelling voor tabel 1 soorten. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop- grond- of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs van een aannemer verwacht kunnen worden.

Flora

Tijdens het veldbezoek is de tabel 2-soort rietorchis aangetroffen. Met de aanleg van de 150 kV kabelverbinding wordt de groeiplaats van ca. 75 rietorchissen vernietigd. Vernietiging van de groeiplaats van rietorchis is een overtreding van de Flora- en faunawet. Overtreding van de Flora- en faunawet kan worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen en een aangepaste werkwijze. Onderstaand worden drie alternatieve maatregelen gegeven:

- Door ter hoogte van de groeiplaatsen van de rietorchissen de kabel middels een gestuurde boring aan te leggen, wordt vernietiging van de groeiplaats van rietorchissen voorkomen. Er vindt dan geen verstoring van de bovenste bodemlaag plaats.
- De planten worden tijdens het bloeiseizoen (mei-juni) van 2014 opgespoord door een ter zake kundige. Daarbij worden alle groeiplaatsen gemarkeerd. Voor de start van de werkzaamheden worden de planten door de ter zake kundige uitgestoken en direct verplaatst naar een vergelijkbare standplaats buiten het werkterrein. Omdat orchideeën afhankelijk zijn van wortelschimmels moet bij het verplaatsen voldoende grond worden meegenomen.
- De planten worden tijdens het bloeiseizoen (mei-juni) van 2014 opgespoord door een ter zake kundige. Daarbij worden alle groeiplaatsen gemarkeerd. Voor de start van de werkzaamheden worden de planten door de ter zake kundige uitgestoken. De uitgestoken plaggen worden vervolgens in depot geplaatst. Na afronding van de werkzaamheden kunnen de plaggen teruggeplaatst worden in het plangebied. Omdat orchideeën afhankelijk zijn van wortelschimmels moet bij het verplaatsen voldoende grond worden meegenomen.

Omdat de planten hierbij voor langere periode uit hun leefomgeving worden voltrekken, is in dit geval een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Vleermuizen

Mogelijk heeft het plangebied ook een functie voor vleermuizen (tabel 3). De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het plangebied wordt niet verwacht. Wel maakt het plangebied mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van verschillende vleermuissoorten. Ook kunnen vleermuizen gebruikmaken van de opgaande beplanting als vaste vliegroute. Indien de werkzaamheden ook in de avonduren van het vleermuisactieve seizoen plaatsvinden, dienen er maatregelen getroffen te worden om verstoring te voorkomen. Door uitstraling van kunstmatige lichtbronnen te beperken, zijn negatieve effecten op vleermuizen niet te verwachten.

Broedende vogels

De werkzaamheden staan gepland voor eind 2014, na het broedseizoen voor vogels. Mochten de werkzaamheden uitlopen of verplaatst worden zodat er ook tijdens het broedseizoen gewerkt wordt, dan geldt het volgende: Bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen kunnen broedende vogels worden verstoord of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zouden kunnen verstoren. Om deze reden dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het broedseizoen, dus buiten de periode van medio maart tot medio juli.

Overige tabel 2 en 3 soorten worden op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats, veldwaarnemingen en biotoopeisen niet verwacht. Negatieve effecten op overige soortgroepen zijn daarmee uit te sluiten.

6 LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1992.
- Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV Uitgevers, Utrecht, 1997.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*, Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.

Internet

- Website Nederlandse Zoodieren Vereniging (www.zoogdiervereniging.nl)
- Website Provincie Noord-Holland (www.noord-holland.nl).
- Website Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website Stichting Ravon (www.ravon.nl).
- Website waarnemingen (www.waarneming.nl).

7 COLOFON

Opdrachtgever	: Reddyn B.V.
Project	: Natuurtoets aanleg 150kV kabelverbinding Vijfhuizen en Waarderpolder
Dossier	: BC5303
Omvang rapport	: 21 pagina's
Auteur	: Jobert Rijsdijk
Bijdrage	: n.v.t.
Interne controle	: Pieter Leenman
Projectleider	: Jobert Rijsdijk
Projectmanager	: Saskia Mulder
Datum	: 5 juli 2013
Naam/Paraaf	:

HaskoningDHV Nederland B.V.

Rivers, Deltas & Coasts

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

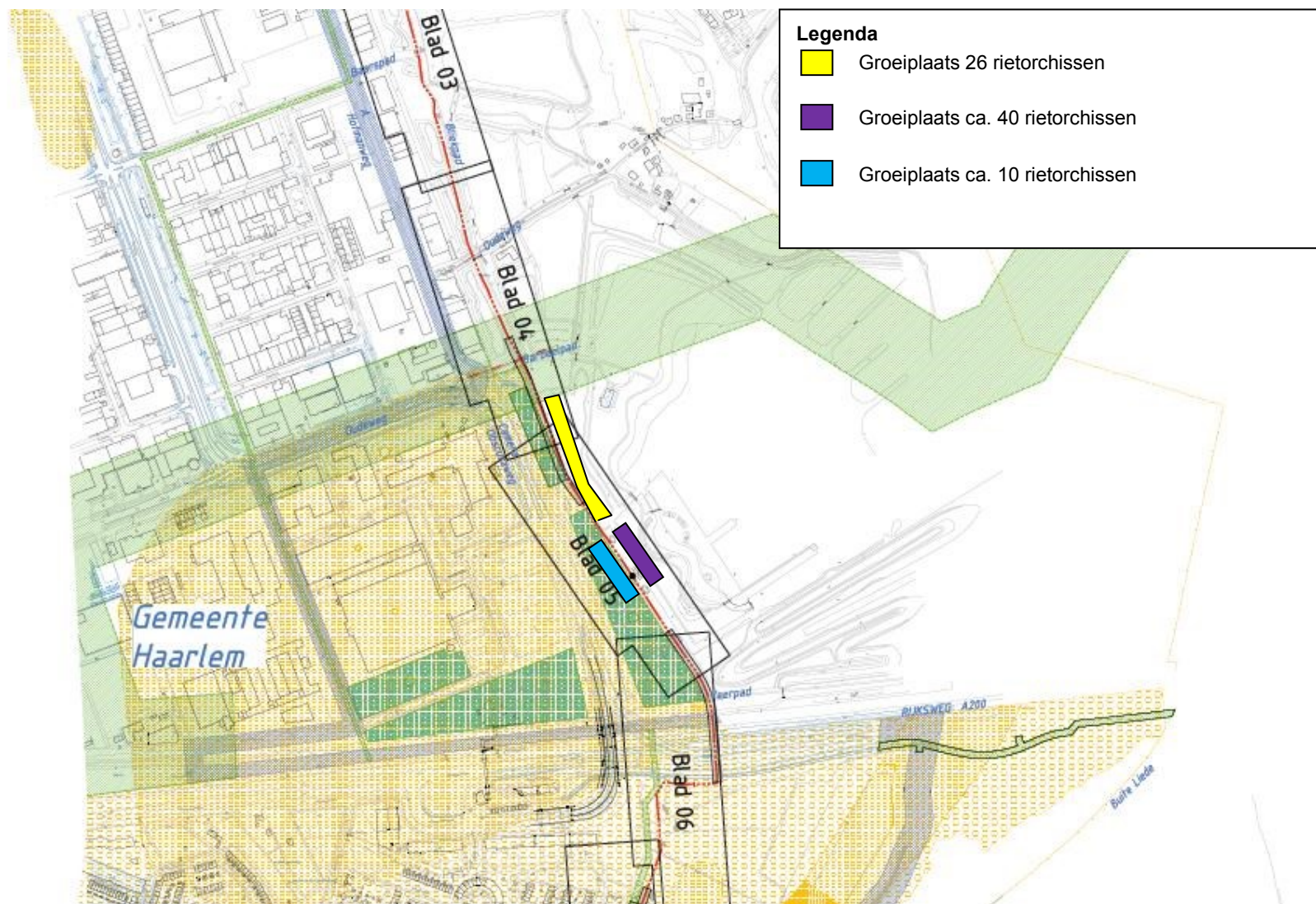
T (088) 348 20 00

F (088) 348 28 01

E info@rhdhv.com

W www.royalhaskoningdhv.com

BIJLAGE 1 Groeiplaats rietorchis

HaskoningDHV Nederland B.V.